

सरदार सरोवर प्रकल्पांतर्गत पर्यावरण संरक्षण
उपाययोजनांसाठी संनियंत्रण कक्षाची स्थापना.

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र.ननिका २००४/३३७/प्र.क्र.६०२/ तां.क.३

पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ५ सप्टेंबर, २००७

वाचा - १) शासन निर्णय पर्यावरण विभाग क्र.ननिका २००४/३३७/प्र.क्र.६०२/ तां.क.३

दि. २६.२.२००७

२) शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र. १०.०७/ प्र.क्र.२३१/२००७/अर्थसंकल्प-३

दि. १०.८.२००७

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने स्थापन केलेल्या 'नर्मदा पाणी तंटा लवादाच्या' सन १९७९ च्या पाणी व वीज वाटप निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यासाठी विविध यंत्रणांची स्थापना करण्यात आली होती. याअंतर्गत सरदार सरोवर प्रकल्पाचा पर्यावरणावर होणा-या परिणामाचा विचार करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या नर्मदा नियंत्रण प्राधिकरणात केंद्रीय पर्यावरण व वन मंत्रालयीन सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली पर्यावरण उपदलाची स्थापना करण्यात आली. या उपदलाच्या ४० व्या बैठकीत वृक्ष लागवड, लाभक्षेत्र विकास, मत्स्यसंवर्धन, आरोग्यविषयक बाबी यासारख्या सर्व संबंधित बाबींवर त्या त्या प्रशासकीय विभागांमार्फत केल्या जाणा-या कार्यवाहीचे समन्वय करण्यासाठी पर्यावरण संनियंत्रण कक्षाची स्थापना करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. त्यानुसार राज्यात असा संनियंत्रण कक्ष स्थापण्याचा निर्णय शासनाच्या विचाराधीन होता. यासाठी सन २००७-२००८ या वर्षात रु. ५ लक्ष खर्चाच्या पूर्वणी मागणीव्दारे ही बाब विधानमंडळास सादर करण्यात आली. आता महाराष्ट्र (व्दितीय पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २००७ (सन २००७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २०) हा पारित झाला आहे.

शासन निर्णय :- सन २००७-०८ या वर्षापासून तात्पुरत्या स्वरूपात पर्यावरण विभागात सरदार सरोवर प्रकल्पांतर्गत पर्यावरणदृष्ट्या संरक्षण उपाययोजना करण्याच्या कामाचे संनियंत्रणासाठी 'पर्यावरण संनियंत्रण कक्षाची' स्थापना करण्यात येत आहे. प्रधान सचिव (पर्यावरण) यांच्या अधिपत्याखालील शास्त्रज्ञ श्रेणी-१, यांच्यामार्फत आतापर्यंत याविषयी हाताळल्या जाणा-या सर्व बाबींवर हा कक्ष संबंधितांना त्यांनी दिलेल्या सुचनानुसार यापूढे सहाय्य करेल. यात पुढील बाबींचा समावेश असेल :-

१) पर्यावरण विभागातील अधिका-यांसह सर्व संबंधित प्रशासकीय विभाग व त्यांच्या क्षेत्रिय यंत्रणेबरोबर समन्वय.

२) सर्व संबंधित विभागांच्या कृती आराखड्याप्रमाणे वेळोवेळी करण्यात येत असलेल्या कामांच्या प्रगतीचा आढावा संबंधित विभाग व पर्यावरण विभागास सादर करणे.

३) पर्यावरण विभागातील अधिका-यांसह वा त्यांच्या सूचनांनुसार प्रत्यक्ष प्रकल्प स्थळास भेटी देऊन भौतिक प्रगतीचा / परिस्थितीचा अहवाल सादर करणे.

४) या प्रकल्पासाठी आयोजित आढावा बैठकीस संबंधित पर्यावरण विभागातील अधिका-यांसह वा त्यांच्या सूचनांनुसार दिल्ली, मध्य प्रदेश, गुजरात यासारख्या प्रकल्पांशी संबंधित इतर राज्यात उपस्थित राहणे.

५) प्रकल्पांतर्गत होणा-या सर्व बैठकांपूर्वी संगणकीय प्रेझेंटेशन व इतर आवश्यक डॉक्युमेंटेशन तयार करणे.

६) प्रकल्पांतर्गत होणा-या सर्व बैठकांचे अहवाल तयार करणे

७) प्रकल्पांची सद्यस्थिती Website वर upload करण्याबाबतची सर्व कार्यवाही

८) पर्यावरण विभागामार्फत वेळोवेळी प्राप्त होणा-या सूचनांनुसार आवश्यक कार्यवाही करणे.

२. उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या दि. १.१.२००७ रोजी झालेल्या ३९ व्या बैठकीत मान्य केल्याप्रमाणे तात्पुरत्या स्वरूपात प्रतिमाह ठोक रक्कमेव्दारे कार्यरत होणारी या कक्षातील तात्पुरती तीन पदे व प्रतिमाह ठोक रक्कम पुढील प्रमाणे :-

अ.क्र.	पदनाम	प्रतिमाह ठोक रक्कम
१	प्रकल्प अधिकारी	१२,०००/-
२	तांत्रिक सहाय्यक	९,०००/-
३	डेटा एंट्री ऑपरेटर	४०००/-

या कक्षासाठी प्रतिवर्षी रु. १० लक्ष मर्यादेपर्यंतच्या खर्चास मंजूरी देण्यात येत आहे. यात कक्षातील पदधारकांना प्रतिमाह ठोक स्वरूपात द्यावयाची रक्कम, प्रकल्पांतर्गत होणा-या बैठकिंना उपस्थित राहण्यासाठी पर्यावरण विभागातील संबंधित अधिका-यांसह कक्षातील पदधारकांचा झालेला प्रवासखर्च व तदनुषंगिक खर्च, विमान / रेल्वे प्रवास खर्च, वाहन भाडे, किरकोळ स्टेशनरी खर्च, संगणक, प्रिंटर, पेन ड्राईव्ह व तदनुषंगिक खर्च, बैठक व्यवस्था कार्यालयीन बाबी यासारख्या खर्चाचा समावेश आहे. जलसंपदा विभागास 'सरदार सरोवर प्रकल्पांतर्गत' प्राप्त होणा-या निधीतून या खर्चाचे समायोजन करण्यात येणार असून प्रकल्प सुरू असे पर्यंत प्रतिवर्षी, अर्थसंकल्पीत होणारा निधी

पर्यावरण विभागाकडून जलसंपदा विभागास कळविण्यात येईल. त्यानुसार प्रकल्पांतर्गत निधी प्राप्त करून जलसंपदा विभागाने तो शासनाच्या तिजोरीत जमा करावा. सन २००७ - २००८ या आर्थिक वर्षात रू. ५,००,०००/- एवढा निधी नियंत्रक अधिकारी, उपसचिव (अर्थसंकल्प), पर्यावरण विभाग यांना उक्त बाबींसाठी वितरीत करण्यात येत आहे.

३. सदर निधी मागणी क्र. यु-४ ३४३५, परिस्थितीकी व पर्यावरण , ०४ प्रदुषण प्रतिबंध व नियंत्रण, १०३ हवा व पाणी प्रदुषण प्रतिबंध, राज्य योजनांतर्गत योजना (०२)(११) सरदार सरोवर प्रकल्पासाठी पर्यावरणदृष्ट्या संरक्षण उपाययोजना करण्यासाठी संनियंत्रण कक्ष (३४३५, ०२०६) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकावा व त्याखालील मंजूर तरतूदीतून भागवावा.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. अनौ सं क्र. २७४/अर्थ-५ दि. ३०.८.२००७ ला अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या अधिकृत संकेतस्थळावर www.maharashtra.gov.in उपलब्ध असून त्यांचा संगणक सांकेतांक क्रमांक -२००७०९०५१४१७२९००१ असा आहे

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्या.ना.धकाते)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

मा.मंत्री (पर्यावरण विभाग)

मा. राज्यमंत्री (पर्यावरण विभाग)

अप्पर मुख्य मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव (पर्यावरण विभाग / सार्वजनिक आरोग्य विभाग / जलसंपदा विभाग / कृषी व पदुम विभाग (मत्स्यव्यवसाय)/ जलसंपदा विभाग (लाभक्षेत्र विकास) / महसूल व वन विभाग(वने))

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरीक्षा) महा.-१, महा-२/मुंबई /नागपूर.

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

वित्त विभाग (अर्थ-५ / व्यय-१६) मंत्रालय मुंबई

रोखशाखा, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

निवडनस्ती